

Vaqfiya
Bismillohir-Rahmonir-Rahim
Ulum haqoyiqi, balki haqoyiq ulumining fasih kalomlik va sahih hadislik mudarrislari kashshof tab, mutoleidin maoniy tavoleini bayon lavomei bila rubi maskun mamurasining murabba hujralaridag'i mavzun adolig' va matbu alqolig' talabasining zamirlari mushkulotig'a va xayollari misbohig'a izoh qila olmoqliklarining boisi ul bo'la olg'aykim, hidoyatoro avroqlari bidoyatin va diroyatosa saboqlari nixoyatin ul olam kimyoi hamdi va javohir shukri bila mulaxxas va munavvar qilurlarkim, odamni "Salotulloxi alayhi va laqad karramno bani odam(1) ikromi bila mukarram qilib va ilmi adam ul-asma tashrifi birla musharraf etib, malakut olamnning muqarnas tokliq va muqaddas ravoqlik madrasasida karrubiylar(2) ifoda va istifodasi uchun ijlos qildi. "Subxonaka lo alamin lino illo mo allamatina innaka anta-l-alim ul hakimi(3).
Nazm:

Anga hamdkim ilmlari tayb erur
Va shul ilm ila olam ul-g'ayb erur.
Alimiki, bir zarra ilmida fosh
Bidoyat spehrida yuz ming quyosh.
Hakimeki, bir qatrai xikmati
Tuzatti muhitu falak hayati.
Va bo'stoni faslida ko'yg'ach ko'ngul
O'zin tifla maktab ko'rib aqli kull.
Shabistoni ilmida jinnu malak
O'chub gungu lol, uylakim shabparak.
Na umme-ki, surgach sharaf xomasi,
Qilib oni kavnayi allomasi
Ne olimki, ilmig'a mag'rur etib
Qabul ahlidin oni mahjur etib.
Jahon madrusin to'rt toq aylabon
Anga ko'kni to'qquz ravoq aylabon.
Toshida mo'xandis Zuhul paykari
Ichida mudarris bo'lub Mushtariy.
Taoli-lilloh ud qodiri zuljalol
Ki, ham lam yazal keldi ham lo yazal.
Ayon ulcha mavjudu madum anga
Azal to abad ilmi malum anga
"Jalli subhanahu va azumu shanuhu va ilayhi g'ayrihu(4) funun daqoyiki, balki daqoyiq fununining mutavvil maoniy ayonliq va muxtasar bayonliq muhaddislari nihodi zehn badri mashorikidin ahodis masobihini ifoda shamoyili bila sipehr madrasasining toqi ostidag'i va har xonaqohi suffasi ustidagi "Utubul ilma va lav bachinni(5) amri bilan say qadamin talab bodiyasig'a qo'yub, umid ajzosin faqr juzvdonig'a solib, tajarrud kutubin tahammul orasig'a ko'tarib har kun bir manzil va har oy bir shahr marohilin qat qilg'an muhtadiylar, "Al ulamou varasatu al-anbiyo(6) oliy marotibi umidi bila mashaqqat tunlari aftoda tirsaklarin falokat bo'ryosig'a qo'yib, sabr qo'llarin shikastaliq engagiga sutun etib, zaf dimog'in savdo chirog'i dudi bila mushavvash etib, jahl ko'zin amal varaqlariga yitqan muntahiylar tafhim va talimig'a muvaffaq bo'lur uchun sabab bu bo'lg'aykim, balog'at javohiri bila murassa lug'otlarin va fasohat zavohiri bila mukallal nukotlarin ul mahjub oqibat Mahmud(7) nati bila muzayyan va mujallo qilurlarkim, uluvvi darajotdin "Ulamou ummatiy k-anbiyo bani Isroila(8) taronasi bila tarannum tuzdi va samuvvi rifatdin "fazlu olimi alal obidi k-afzalu alo adnokum(9) fasonasi bila takallum ko'rguzdi.
Nazm:

Liy maa Ollohning sarfarozi,
Qoba qavsayn mahrami rozi(10).
Taxti ostida farshi u adno
Toji ustida durrimo avho.
Sochi tobida laylat ul-meroj
Shomi meroji charx boshig'a toj.
Ul shahi jin, ins xayli aning
Balki kavnayn o'lub tufayli aning.
Qaysi til birla, yo baniy ulloh,
Seni tarif etay mene gumroh
Madhi zotingda haq debon lavlok
Lam yakun zolika-l-ulluvvi sivok
Ham magar ushbu tavr xiyla bila,
Madhi zotingni der vasila bila.
Ayta ham olmasam sifotingni,
Qilg'amen zikr tilg'a otingni.
To najotimg'a ul madad bo'lg'ay,
Ne madadkim, ulug' pisand bo'lg'ay.
Yorab, ul hodiyyi sabul haqqi,
Yorab, ul xotami rasul haqqi.
Kim seni zoru bebizoatni

O'rtag'an jurm o'tig'a toatni.

Etma mahrum aning itoatidin

Qilma navmed aning shafuatidin.

"Va sallolohu alayxi va alo olihit tayyibiyn va ashobuh ut-tohiriyn va min tobihum ajmaiyn ilo yavmiddin(11).

Ammo hamdu sano vazoyifi va natu duo sharoitidin so'ngra jon mazraasin va ko'ngul hadiqasin ulum talabig'a vaqf etgan voqiflar hazratida va bu mazraa va hadiqa muhsulin funun kasbida sarf etgan soriflar xizmatida maruz va marfu ulkim, azali azaldakim, mavjudot ranolari adam shabistonidin vujud gulistonig'a jilvasoz bo'lmaydur erdilar va mahluqot zebolari yo'qluq xilvatidin borluq sahosida arbada og'oz qilmaydur erdilar.

Nazm:

Adam shomida yo'qluq xilvatida

Aning uyqu masti erdi Odam

Ki, oyini hayoti kirmas erdi

Tushiga, bal anga yo'q erdi tush ham.

Kunning xo'tani g'addor sipohi tunning zangi shior cheriki shabixunidin forig' va shomning mushkbuy sipoh jardalari subhning mo'g'iljabin chobuksuvori turktozidin emin, na falak binafshazorig'a kavokib jololari jilvasoz va na kavokib jololarig'a quyosh o'ti haroratidin gudoz, na bulbulning g'unchadek qonlig' ko'nglida gul ishq xorxoridin asar va na parvonaning o'tlug' jonida sham shavqi sharoridin xabar.

Nazm:

Na ko'k ediyu na ko'k ichra yor, na yer uzra mulk,

Na mulk ichida diyoru na ul diyorda yor.

"Konallohu va lam yakun maahushayan(12). Chun Haq subhono va taoloning hikmati bolig'a va qudrat shayiasi "Annamo amarahu izo iroda shayan an yaqullahu kun fayakun(13)ishorati bila jame mahluqotni g'ayb shodirvoni keynidin shahodat maydoni fazosig'a surdi "kuntu kanazon maxfiyyan faajabtu an arafa fa xalafat ul haqqu bashorati birla andog' zohir bo'ldikim, bu mavjudot qobiliyati qadig'a vujud kisvatin solmoqdin maqsud inson vujudi erdikim, "ham-martu tiynatu odama biyadiy ba arbaina sabohan(14) bu manig'a mashardur. "Inna arazno al-amonata alo-s-samovati valarzi val jabola faabayna an yaxmalinaho(15) daviyg'a shohid, ammo nechukki vahhoblig'i taqozosi bu nav mavhibat va jamoliyat qildi.

Qahhorlig'i dog'i bularning aksi muqtazo - qahr va jaloliyat bo'ldi. Har ovinakim, "Hallaqul insona min tafovutin(16) amri lozim keldi. Andog'ki, Muso salavotul-lahu alayhi-r-rahmon(17) ilkidagi quyosh o'trusida firavn tiyralig'i zuhurg'a keldi. Hazrati

"Muhammad arabiy sallolohu alayhi vassallam(18) ilmi aynul hayotining muqobilasida bu jahl zulmati jilva va zuhur qildi.

Ruboiy:

Dehqoni azalki, tuzdi bu turfa chaman,

Qilmadi aning barcha nabotini hasan.

Bir sari agar ekti gulu sarvu suman

O'zga sari tikti xasu xoshoku tikan.

Ammo korxona vasiatidin matnu xaloyiq g'oyatsiz va xalq kasiratidin muxtalif firqa nihoyatsiz va firq ixtilofidin shuna mazohib bisyor va mazohib shunasidin kabiha afol beshumor, mutasavvar uchun hikmati ilohiy va inoyati nomutanohiy jaholat zulmatig'a tushgan gumrohlar ilayig'a hidoyat shamin tutub, tuz yo'lg'a rahnamolig' qilmoq uchun zalolat kuduratida qolg'on nomasiyohlar oldig'a inoyat mashalin yorutib, siroti mustaqim ko'rguzmak uchun bazi masud fotihalik saodatpayvandlar va Mahmud xotimaliq davlatmandlarning farxunda farqlarig'a nubuvvat tojin qo'yub, sharif egnilariga hidoyat xilatin solib, muborak bellariga risolat kamarin bog'lab, bu xaloyiq orasida sarafroz va mo'jizapardoz qildikim, "Haqqi jalli subhono(19) ado amrin "Jannot tajarri min taxtiho l-anhori(20) vadasi umidi bila, navohisin "Ano jaalno fi anokuhum alolan(21) vaydi biymi bila alarg'a irsol qilg'onlar. Har kim taslim yuzin qabul tufrog'iga qo'yub, ularning amri nahyig'a iymon kelturub, toatlarig'a amal qilsa, "An allazina ominu va amal us-solihoti fa lahum adri g'ayri mamnunin(22) hidoyo va niamidin barxo'rdor bo'lg'ay va har kim shaytoni vasovis va nafsoniy havohis g'alabasidin dalil tilamakka zalil va burhon istamakka alil bo'lsa, ular kunsdin ravshanroq mo'jiza bobida yadi bayzo ko'rgo'zgaylar va yaxsus sukut(23) ejozi zuhurida oyate bo'lg'aylar.

Bayt:

Ne oyat, ne kalomki, ahlu fazlu kamol

Erur aning kibi bir harfning adosida lol.

Andog'ki, kalimdai "faatou bi suratini min mislihi(24) andin xabar berur va agar jahllari bemorlig'i bu nav shofi muolijalari birla shifo topsa va savdolari muddaosi bu tavr kofiy muomalalari bila kifoyat bo'lsa, biz-zarura ularning qiblai iqbol va kabai ammoldek risolatlari dargohig'a boqqaylar va iltijo ilkin najot xalqasig'a urub, maqsud eshigin qoqqaylar. Umidki, "Man qarai boban lojju va laj-ju(25) hukmi bila yuzlarig'a maqsud eshigi ochilg'ay va boshlarig'a murod gavhari sochilg'ay va har kim xilqat nopoklig'idin va tiynat illatnoklig'idin bovujudi bu nav sodiqi rasul va sidqi rasoyil va mustaqimi sabil va rosti daloyil risolat ganji muharramlarining rozi va nubuvvat sirri hamdamlarining ejozi abo sahbosidin sarxushroq, istibkor havosidin sarkashroq bo'lub, Rasul havoriqin sahg'ay tushursa va anbiyo mo'jizotin irodat birla shabadag'a indursa, "Ash shaqiyyu min shaqiyyun fibatni ummiyhu(26) dalili birla dunyoda shaqovati muxallad va uqboda azobi muabbad bo'lg'ay "fa ulaika un nori -hum fiho xoliduvna(27).

Nazm:

This is not registered version of TotalDocConverter

Xudoyi kuni oshqoraydi
Ki, yo'qdin xaloyiqni bor ayladi.
Chu tiynatlarin qildi taxmir o'zi
Yomon yaxshisi dog'i taqdir o'zi.
Bu bir gar savob etti, ul bir taboh
Aroda bularg'a ne erkin gunoh?
Kim ul birni o'rtar jaloliyati.
Bu birni sevargay jamoliyati.
Kishi buyla nogoh savol etmayin,
Savolin muvajjah xayol etmayin.
Ki, sirri ilohiy ne bilmas kishi
Kishi fahmidin tosh erur haq ishi.
Kerak buyla so'zni xifo aylamak
Bu mani bila ixtifo aylamak
Ki, tengriga chun mavj urub bahri xud
Jomei xaloyiqg'a berdi vujud.
G'azab haminon qildi, rahmat dag'i.
Yaratti tomug', dog'i jannat dag'i.
G'azab rahm uchmoq tomug' xilqati
Qilurdin bu erdi ikin hikmati.
Ki, qahr ila rahmat yoyib el aro
To'lo aylag'ay iki mehmonsaro.
Navoiy, so'zungdin malul o'ldi el
Uzun so'zki qo'y, harf boshig'a kel.

Va ayzan bo vujudi "Inna ollohu alo kulli shayi muhit(28)ki hech zarrai zarrotadin va hech shayyi ashyodin emaskim, Haqqi subhona bir lahza, balki bir turfath ul-ayni ularning sirri aloyinasidin voqif bo'lmag'ay. Ibrohim(29) salovot ur-rahmoni alayhining vujudi gulbunig'a yonar o'zni gulzor, balki gulnor qildi(30) va Yunus(31) alayhissalomning zoti gavharig'a daryo qarini, balki baliq qursog'in sadaf etti. Namrud(32)ning diloso dimog'idin jabborlik fosid moddasi dafig'a pashsha nishin etitti va Od qavminipg shami jaholatini uchurgali, balki xirmanini hayotini sovurg'ali yel xaylin tebratti. Bu nav adl va intikom bo'laturg'ach bo'vujudi anbiyo rahnamolig'i yana olamnizomi va xaloyiq oromi uchun oliyjah salotin va anjumsipoh havoqinni olamda qahramon va xaloyiqg'a hukmron etti. "Atiyu ollohu va atiyu-r-Rasul va uluvval-l amri minkum amriy(33), bila uluhiyat aa nubuvvat marotibidin so'ngra saltanat martabasiga tartib berdi. Har qaysi o'z zamoni payg'ambarining dini rivoji va o'z ahli nasibasining shari taqviyatida sayi tamom va ehtimom mo lo kalom ko'rguzgay ar va jihod kamarin ijti hod belig'a bog'lab, ud shar kufyasi va-ul islom fi jrasidafig'a kushesh qilg'aylar va adl suyi bila mulk bo'stonig'a nusrat bergaylar va siyosat qilichi bila kishvar harimidin fitna va oshub shaxsining bo'ynin yug'ay, to soyir rioyo amnu omon maxodida muraffatul hol va qofai baroyo lutfu exson va aftonida forig'ulbol bo'lg'aylar.

Nazm:

Alminnatu-llohi taborak va taolo(34)

Kim biza yetishti bu sifat mansabi volo.

Kim, tengrilikka ul holiqni parastish qilurbizkim, har zamon eli har nenikim, tengri dedilar misli kunas va o't va but va bo'zov va g'ayri barcha aning mahluqidurlar va anbiyodin ul nabi dinidaturumizkim, barcha anbiyo shariatig'a qalam tutmag'an ilki bila Batlon(35) raqami chekti va kitoblarig'a nasx xati tortti. Salotindin ul sultoni sultonnishon zamonida, balki oliy ostonida qulluqg'a mashg'ulmizkim,